

LESMAF BIJ DE VOORSTELLING

BOEF!

Beste leerkracht en leerlingen,

Wat fijn dat jullie zijn komen kijken naar de voorstelling **BOEF!**

Er passeerden veel onderwerpen en kunstvormen in deze muzikale trip. Aan de hand van deze lesmap is er ruimte om de thema's en disciplines in de klas verder aan bod te laten komen. Ga aan de slag met leuke weetjes, opdrachten en vragen en laat je fantasie de vrije loop.

Veel plezier.

DE MAAN

Tijd voor een koffieklets

BOEF! Is een kleurrijke voorstelling vol energie en power. Er komen drie personages aan bod: Bootsy, Sammy en Jos. Samen wonen ze in 'den blok', een appartementsgebouw waarin achter elke deur armoede schuilt. De thuissituaties zijn niet ideaal en de personages voelen zich benadeeld. Tijd om in opstand te komen dus! MET EEN VUIST IN DE LUCHT EN EEN HAND OP HET HART! Er wordt veel gesproken en gezegd in BOEF!, maar nu is het aan jullie om te babbelen, tijd dus voor een koffieklets.

OPDRACHT:

De leerkracht geeft iedere leerling één letter. Vervolgens krijgt iedereen vijf minuten de tijd om met die letter vier woorden te bedenken die ze linken aan de voorstelling met die letter. Bijvoorbeeld: de letter R: rap, revolutie, radeloosheid, rechten (dit is persoonlijk en voor iedereen anders).

Ga per twee zitten en kies één woord uit van je buur. Vertel in klasverband per groepje welke twee woorden die jullie kozen, overbleven en waarom.

Pssst! We herhalen hier nog even over wat de voorstelling ging:

Bij BOEF! zitten we midden op het plein naast 'den blok'. De ontmoetingsplek van een aantal zielsverwante outcasts. Er is armoede, verveling, woede en van daaruit ontstaat muziek. De woorden die vaak tegen hen worden gebruikt, worden teruggekaatst tegen de muren van het grijze appartementsblok. De muziek nodigt uit om te schreeuwen of te dansen. De hoop lonkt om de hoek in dit emotionele straatconcert. Lang leve de roos die uit het beton groeide toen niemand naar haar omkeek!

Het is boeiend om na een voorstelling de tijd te nemen om na te denken over wat je net zag. Bespreek deze klassikaal.

Wat had je verwacht van de voorstelling voor je ze zag?

Welke scène is je het meest bijgebleven?

Welk personage vond jij het leukst om naar te kijken en waarom?

Welke scène heeft je geraakt en waarom?

Wat is volgens jou het belangrijkste thema in de voorstelling?

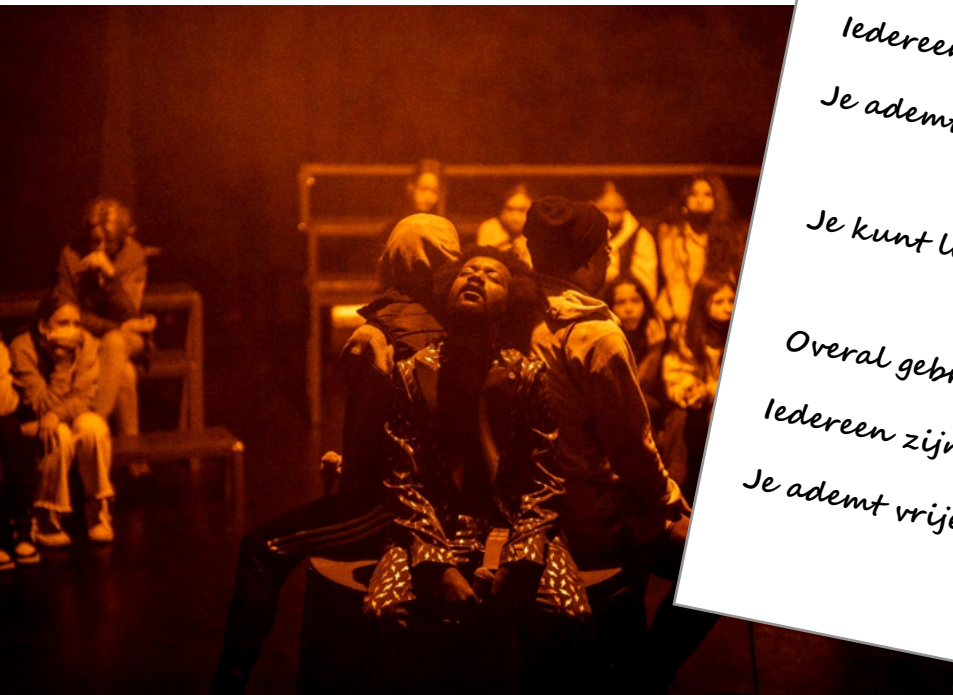
Als jij zou meespelen in BOEF!, wat zou je dan veranderen?

Er komen grote thema's aan bod in de voorstelling: armoede, eenzaamheid, vriendschap, gelijkheid, religie, onrecht... Laten we daar even bij stilstaan. In BOEF! draait het rond drie personages in kinderarmoede. Dat lijkt een uitzondering, maar is het helaas niet. In Vlaanderen leeft 1 op de 5 kinderen in kinderarmoede. In de voorstelling filosoferen de personages over oplossingen tegen deze armoede. Zoals: Een proper huis met een puntdak en een achtertuin.

Wat zijn volgens jullie nog dingen waar iedereen recht op heeft?
Schrijf ze hieronder!

A cloud-shaped writing area with blue horizontal lines for text. A pink arrow points from the text above to the top of the cloud.

Vergeet niet: niet alleen de personages die uit de blok komen, hebben het soms moeilijk. Luister nog eens naar wat Jos zong:

Je kunt lijden zonder uit de wijk te komen

Overal gebrek aan liefde in de ogen

Iedereen zijn getto, iedereen zijn last

Je ademt vrije lucht, maar toch zit je vast

Je kunt lijden zonder uit de wijk te komen

Overal gebrek aan liefde in de ogen

Iedereen zijn getto, iedereen zijn last

Je ademt vrije lucht, maar toch zit je vast.

Blieppppp! Bliiep bliiep.

Ook in BOEF! valt er af en toe een scheldwoord. Dat gebeurt soms wanneer personages woede voelen. Ook in andere rapmuziek hoor je regelmatig scheldwoorden. Denk maar aan nummers van muzikanten als Zwangere Guy, Brihang of Boef (maar dan de 'rapper').

Mensen willen hun pijn, verdriet, frustratie uiten. Eigenlijk is het een uiting van onmacht die sommige mensen benadrukken en versterken door een potje te gaan schelden. ... Je kunt tal van andere dingen doen om je frustratie te uiten en de spanning kwijt te raken. Zoals wandelen, praten, dansen, schrijven.

Bij de personages in BOEF! komt het schelden voornamelijk vanuit onmacht. Ze hebben het gevoel dat niemand hen hoort of begrijpt. Ze willen opkomen voor hun rechten en dromen en doen dit voornamelijk door samen nummers te schrijven en te rappen.

Wat doen jullie wanneer je met kwaadheid zit? Schrijf het hieronder:

Woordverklaringen

enkele citaten uit de voorstelling:

"Ik breek vaak de regels, ja en ik maak haar kwaad. Als ze boos is dan hoort iedereen het. Maar als ik dan zeg dat het me spijt, zegt zij zelf sorry."

"Luide Sirenes dat zijn wij! Met z'n allen op een rij. Vuisten hoog in de lucht. Met het hoofd in de lucht. Met een hand op het hart."

"Mama 't is een smeerboel. Op school kraak ik, niet mijn stoel."

BOEF! zit vol veelzeggende teksten. En die teksten komen op verschillende manieren tot stand. Er ontstaan teksten die onder te brengen zijn in poëzie, slamteksten, rapteksten en gospelsongs. We leggen graag nog even uit wat deze kunstdisciplines betekenen.

POËZIE

Poëzie is een taaluiting die heel vrij kan zijn, maar waar soms ook een metrum aan te pas komt.

Voorbeeld van een ABAB metrum:

We gaan nu zingen.

Micro in de hand.

Tijd om te beginnen.

We zijn de beste zangers van het land.

Poëzie is een vorm van spelen met taal. Dat spelen kan zich uiten in bijvoorbeeld rijmen.

SLAM

Slam, afkomstig van het woord 'slampoetry' is een vorm van poëzie. In deze hedendaagse vorm staat het ritme zeer centraal. Slam leunt dicht aan bij rap maar gebeurt vaak zonder muzikale begeleiding. Een slamtekst gaat meestal over maatschappelijke thema's en vertrekt vanuit een duidelijke emotie.

GOSPEL

Gospel of gospelmuziek is een muziekgenre in de christelijke muziek.

Het Engelse woord gospel komt van het Oudengelse goð ('goed') en spell ('nieuws, boodschap') en betekent dus net als het Griekse evangelie 'goed nieuws' of 'goede/blijde boodschap'. WHOEH! SPREAD THE GOOD NEWS!

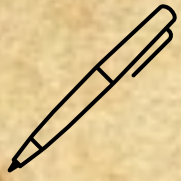
Hoe begin je zelf aan een tekst?

Een leeg blad dat voor je ligt, je pen als een wapen klaar in je handen. Ready...? Set...? Oh wacht... Hoe begin je daar aan? Kies één van deze twee oefeningen om de eerste stap te zetten:

Opdracht 1: Begin met een 'stream of consciousness'. Een stroom van het onderbewustzijn. Zet een timer op drie minuten en begin te schrijven zonder dat je pauzeert. Schrijf met andere woorden alles op wat in je opkomt. Laat de zinnen uit je pen vloeien zonder dat je erover nadenkt! Gebruik de volgende pagina om je eerste aanzet neer te pennen.

Opdracht 2: Poëtische teksten zoals een rap, slam of gedicht gaan bijna nooit letterlijk over dingen. Met deze oefening leer je om dieper na te denken over je woordkeuze: schrijf een tekst van zes regels over de kleur paars. De woorden die je niet mag gebruiken: paars, kleur. Je zal dus opzoek moeten gaan naar associaties met de kleur. Aan wat doet paars jou denken? Hoe voel jij je bij die kleur? Heb je herinneringen die je aan deze kleur kan linken? Gebruik de volgende pagina om je eerste aanzet neer te pennen.

A series of horizontal lines spanning the width of the page, providing a structure for writing. The lines are evenly spaced and extend from the left margin to the right edge of the page.

PLOTS

WIST JE DAT?

Poetryslam of Slampoetry komt oorspronkelijk uit Amerika. Ze vonden daar dat poëzie meer moest gaan leven bij het publiek. Al snel kwamen ze op het idee om er een wedstrijd van te maken. De dichters stonden in een boksring met bokshandschoenen aan en vuurden hun beste rijmen en teksten op elkaar af. Het publiek mocht reactie geven tijdens het gebeuren en aan het eind van de wedstrijd mochten ze stemmen. In België bestaat er ook nog altijd een Belgisch Kampioenschap poetryslam. (Jammer genoeg zonder de bokshandschoenen)

Poëzie neemt verschillende gedaantes aan. Je hebt bijvoorbeeld de herkenbare visuele klankgedichten van Paul Van Ostaijen. Hij speelt met zijn letters en woorden op het papier. Soms zijn woorden

groter of kleiner of **vetter** of lijken ze te

V
A
L
L
E
N

Enkele voorbeelden van gedichten van Paul Van Ostaijen : tekst 1

pas op voor de ratten

bordel **Gilt!** kippen drukken zich thope

huis nevenaan een verlaten piano

oh oh si vous voulez l'amour

profitez des beaux jours

c'est le **MOMENT** qui

NU autorennen - vliedende - vlucht

groeïend door de

priemen **S**

pijlen **T**

gloeïend **A**

D

wrakken auto's rijen donkere lappen van de nacht

wrakke wriemelen

onregelmatige **SAKKADEN** vertrapte mensen

verdrekte soldaten

verrekte beesten

Tekst 2

BOEM

PAUKESLAG

daar ligt alles

PLAT

~~wie raas rieden cello~~ bassen koperen triangel
trommels PAUKEN

~~raas rennen razen rennen razen~~ RENNEN

STOP!

drama in volle slag hoeren slangen werpen zich op eerlike
mannen het gezin wankelt de fabriek wankelt
de eer wankelt ligt er
alle begrippen VALLEN

HALT!

Maak je eigen VISUEEL klankgedicht!

Laat je *fantasie* de vrije loop. Speel met woorden! Denk na over w a a r
je ze plaatst, met hoeveel s p a t i e s ertussen, en/of in welke

grootte. *Leef je uit!*

Tip: Verzin eerst een tekst en ga dan spelen met de woorden. Hou in je achterhoofd dat er geen foute gedichten bestaan. Twijfel dus zeker niet en zie het als een uitnodiging om je woorden creatief op de twee bladen te krijgen.

Psssst! Pik bijvoorbeeld een stukje tekst uit een nummer dat je leuk vindt en laat de woorden beeldend op het blad tevoorschijn komen. En geen stress, er bestaat geen fout visueel klankgedicht. Zolang je maar dingen uitprobeert!

Pagina 1:

..

Visueel klankgedicht pagina 2

WIST JE DAT?

Hey all, hey all

Ladies and gentlemen, boys and girls

U luistert naar Jos-geluidssysteem-Radio

Ik spreek tot u, vanuit mijn appartement

op de 20ste verdieping aan de rand van de stad

ook al wel bekend als: 'Den Blok'

Ppppft pettsjeee, boem boeeehhoem petssjeee, brrriibrrroemmm briibrooemmm.

Je kan het misschien moeilijk lezen maar we waren zonet het beatboxen! We kunnen het niet even goed als Jos, maar we hebben er wel leuke weetjes over.

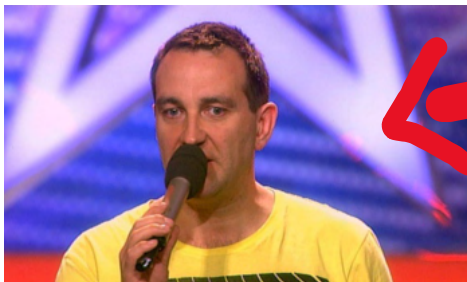
De beatbox is ontstaan in New York, vooral in de achterstandswijken waar mensen woonden die geen geld hadden voor dure muziekkapparatuur, maar die toch muziek wilden maken. Zij begonnen gebruik te maken van hun mond om de drummachines te imiteren.

Eén van de bekendste video's van beatboxers zijn deze:

<https://www.youtube.com/watch?v=CPKq9sDIs2M>

<https://www.youtube.com/watch?v=LeBiXBic3sE>

Hap alvast naar adem bij het lezen van de volgende zin. Het wereldrecord beatboxen aan één stuk door, staat momenteel op 25 uur en 30 minuten! Het record werd behaald door Peter Wehrmann.

Muziek met je eigen lichaam!

Herinneren jullie onze poging tot beatboxen van daarjuist nog? Beatboxen is niet simpel! Maar, we kunnen wel al stappen zetten naar muziek maken met ons eigen lichaam. Laten we beginnen met een opwarmertje:

Ga rug aan rug staan met iemand van ongeveer jouw grootte.

Hou je lippen ontspannen op elkaar

Zing op dezelfde toonhoogte

Boots een toonhoogte uit op de letter 'm'.

Varieer nu van hoog naar laag. Wat valt je op?

Probeer nu de letter 'z',

- Voel je bij de lage tonen de trillingen van jouw partner?

Niet alleen je stem maakt geluid. Ook met je lichaam kan je geluid maken.
Hier zijn een aantal geluiden die je kan maken:

Stamp op
de grond!

Knip met
je vingers

Sla met je
hand op je
bovenbeen

Klap in
je
handen

Sla met je
hand op je
borstkast

Sla met je
hand op
je blote
buik

Maak groepjes per 3 of 4. Kies drie vormen van body percussion (muziek maken met je lichaam).

Probeer nu deze drie bewegingen achter elkaar uit te voeren. Speel met pauzes, hoe vaak je iets doet en hoe snel je iets doet. Voor je het weet heb je je eigen beat gemaakt! Toon je eigen beat aan de andere groepjes uit de klas. Kunnen jullie elkaar de beats aanleren?

Cadeautje vol emoties!

'Mama waarom leef ik'

'En ze zeggen dat je dom bent omdat je uit de blok komt.

En dat je lelijk bent en dat je alleen maar fouten maakt.'

BOEF! zit vol emoties! Wat zou er gebeuren moesten we onze gevoelens verpakken als kleine onzichtbare cadeautjes en deze doorgeven?

Laten we het eens testen.

Iedereen schrijft één emotie op een briefje. Voorbeelden: verliefdheid, verveling, verdriet, afgunst, nieuwsgierig, twijfelend, enthousiast...

- Alle briefjes gaan in één pot

- Iemand trekt een briefje uit de pot en zegt het woord op het briefje luidop

- Je houdt je handen naast elkaar met een ruimte tussen alsof je een cadeautje vasthoudt

- Je geeft het cadeautje door in terwijl je de emotie uitbeeldt die je trok

- Iedereen geeft het cadeautje verder door in diezelfde emotie tot het terug aan de persoon is die begon.

- Iemand anders neemt een briefje.

- Alles begint opnieuw

EYYYYOOW! EEEYYOOWW!!! Dit is broerie radio live vanuit de blok!

1,2,1,2 test test! Staat onze micro aan? Ja? Ok, dan kunnen we beginnen. In BOEF! heeft iedereen zijn eigen microfoon. Er wordt in gepraat, gerapt, geslamt, gezongen en geroepen. Een microfoon zorgt er voor dat meer mensen je kunnen verstaan, dat jouw stem hoorbaar wordt. En ook daar gaat de voorstelling over, over jouw stem te laten horen en op te komen voor de dingen waar jij in gelooft. Ik ben alvast benieuwd naar welke veranderingen jij in de wereld wilt zien, maar dan hebben we eerst een micro nodig!

Wat heb je nodig?
Een lege wc rol of keukenrol,
aluminiumfolie, gekleurd papier,
lijm en stiften.

Stap 1: Neem een gekleurd blad

Versier het blad naar hoe jij het wil. Heeft jouw micro een print? Staat er een songtekst op? Zitten er allemaal ingewikkelde knoppen aan? Jij kiest!

Stap 2: Kleef het versierde papier met behulp van lijm rond de lege wc rol/ de lege keukenrol.

Stap 3: Kneed een stuk aluminiumfolie tot een bol. Tip: als je de hardere kanten over de tafel schuurt, worden ze egaal en zacht.

Stap 4: Plak de bol met een lijmpistool aan jouw versierde wc rol of keukenrol.

TADAAAA! Laat jouw stem maar hooooorrrreuuunnn!

Iedereen zijn micro in de hand? Tijd om te zingen!

Aan het eind van de voorstelling geeft Bootsy een mooie boodschap mee:

"Jullie moeten jullie zwaktes niet ontkennen. Jullie moeten ze omarmen. Jullie machteloosheid, jullie onzichtbaarheid, omarm ze, gebruik ze."

"Alleen vrije mensen kunnen een vrije wereld maken. Als jullie maar durven echt zijn en de moed hebben om in te zien dat dit het moment is om de beste droom van alle dromen te dromen."

Een hoopgevende boodschap, om het hoofd opgeheven te houden en om te durven dromen. Bootsy is niet de enige die in deze boodschap gelooft, ook rapper Tourist LeMC maakte hier al muziek over.

Zet het nummer op via de link en zing mee!:

<https://www.youtube.com/watch?v=shpmMmeE7Vk>

Tourist LeMC- Horizon

Is het hopeloos te blijven hopen of

Leg ik me neer als misanthrop

Was 't nie voor de liefde van m'n mensen

Dan gaf ik het al lang op

Heb vertrouwen in de mensheid

Nen optimist zegt 't ga beter als ooit

Historicus pleit, we hebben 't erger gehad

De grootten hoop heeft weer niks gezien niks gehoord

Een brandje hier een brandhaardje daar

De as waait tot in den achtertuin

Beziede geopolitieke landkaart

Of over hoe alles terug te brengen tot op ons eigen bord

Ik blij positief das zeker da

Toch vrees ik voor morgen desondanks

Zen we klaar voor een nieuw begin

Ik weet vandaag nog nie helaas

Morgen misschien

T'is al lang verleje tijd

Da kik als kind docht da'k kost toveren

Maar deze strijd, is fameus te zwaar

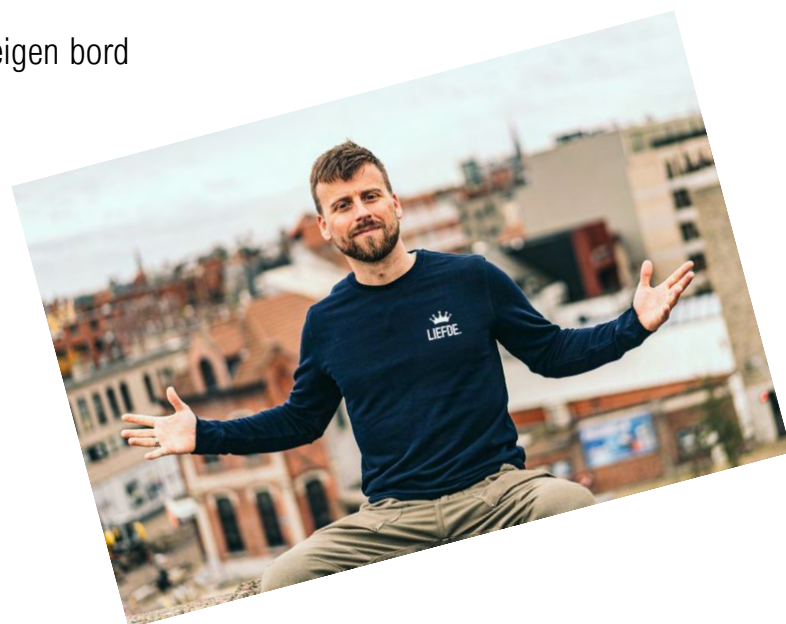
Da had'k toen nog nie voor ogen

Na een jaar van men schieve verhalen

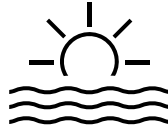
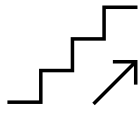
Zitte 'k ik me men hande in men haar

Knikkend me de kop van nee nee neej

Misanthrop=
iemand die
mensen haat

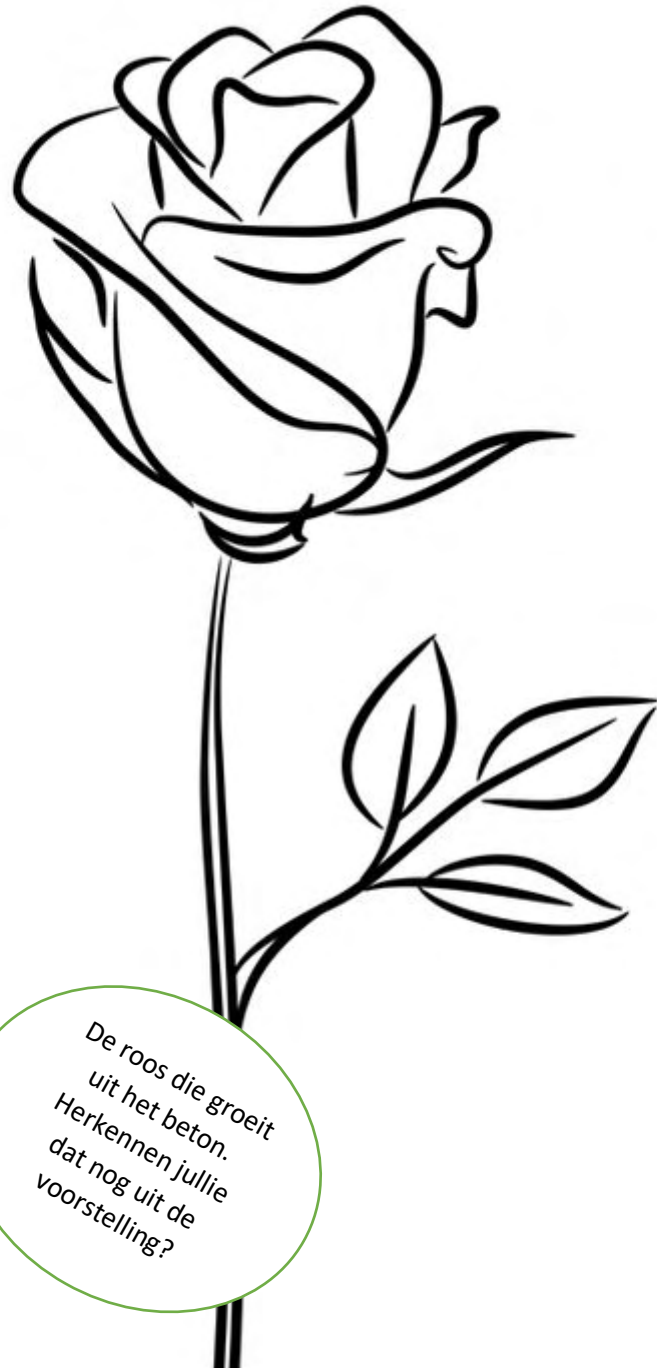

'K Probeer heel veel, ma het zit me ni mee
Omgeven door problemen
Volg k'ik de melodie
De tonen zen men treden
Tot dak den horizon kan zien

Nog steeds opzoek naar mijn filosofie
Maar zo ne groten denker zen'k nie nee
En of'k al terug geloof in iets
Ik strand telkens opt 't ongeloofelijke
Ma ge hebt iet nodig om te kaderen
Om alle Bonheur of malchance te kunnen plaatsen
Om u één te kunnen voelen met de generatie
Voel kracht om de bladzijde om te draaien
En we weten dat de tijd dringt
Dus ik slaag de snaar aan en zet hem even stil
Antwoorden hem'k nie alleen men lied
Tot in de ziel van de wereld met woord en melodie
De kennis wetend 't weet helemaal niks
Misschien geven we het best nog nen dag of twee
Want we zen nog nie klaar voor een nieuw begin
Ik weet vandaag nog nie helaas
Morgen misschien

T'is al lang verleje tijd
Da kik als kind docht da'k kost toveren
Maar deze strijd, is fameus te zwaar
Da had'k toen nog nie voor ogen
Na een jaar van men schieve verhalen
Zitte 'k ik me men hande in men haar
Knikkend me de kop van nee nee neej
'K Probeer heel veel, ma het zit me ni mee
Omgeven door problemen
Volg k'ik de melodie
De tonen zen men treden
Tot dak den horizon kan zien

De roos die groeit
uit het beton.
Herkennen jullie
dat nog uit de
voorstelling?

copyright foto's: Diego Franssens

Regie: Ruud Gielens | **Van en met:** Kaat Arnaert, Eric Kabongo, Joost Maaskant | **Kostuums:** Freya Proost, Florence De Vocht (stage) | **Lichtontwerp:** Ruud Gielens | **Techniek:** Dominique Defossez, Thibault Annot (stage) | **Coproductie** DE MAAN, Perpodium | **Met steun van** de taxshelter van de Belgische Federale Overheid en Cronos Invest | **Met dank aan** basisschool De Baan, Mechelen

Benieuwd wat de makers van BOEF! zelf te vertellen hebben over de voorstelling en de muziek? Bekijk [HIER](#) onze leuke MAAN TV- interviews.

Deze lesmap werd samengesteld i.s.m. Rosie Maes van Make Poetry Hip Again. Vragen of feedback zijn altijd welkom via rosiemaes@gmail.com

DE MAAN – Minderbroedersgang 3 -2800 Mechelen
contact@demaan.be – www.DEMAAN.be – 015/200 200

**DE
MAAN**